

MIKHAIL BULGAKOV

Le Maestro e Margarita

*...Ergo tu qui es? Un parte de ille fortia que vole
constantemente le Mal e opera constantemente le Ben.*
GOETHE, Faust.

Traduction in interlingua:
Onofrio Notarstefano

Union Mundial pro Interlingua
© 2010 – *www.interlingua.com*

LIBRO PRIME

CAPITULO PRIME

Nunquam parlar con le incognites

In le hora de un poner primaveral insolitemente calide il appareva presso le stagnos Patriaršie duo personas. Le prime – qui habeva un veste gris estive – esseva de basse altor, brun de pelle, ben nutrite, calve; ille teneva in mano un decorose cappello, e su visage, rasate con cura, esseva adornate per un par de berillos dismensurate con un montatura nigre de corno. Le secunde – un juvene con le spatulas large, con le capillos rubeastre hirsute e un bonetto a quadratos jectate sur le nuca – habeva un camisa scotese, pantalones blanc corrugate e un par de mocassines nigre.

Le prime esseva Michail Aleksandrovič Berlioz, director de un magazin litterari e presidente de un del plus importante associationes litterari moscovita, denominate per brevitare MASSOLIT¹; su juvene accompaniator esseva le poeta Ivan Nikolaevič Ponyrëv, qui scribeva sub le pseudonymo Bezdomnyj². Arrivate al umbra del tilias que comenciava allora a verdear, le scriptores se precipitava subito verso un kiosque pingite in colores vivace, que habeva le scripto «Bira e bibitas».

Ma il es opportun notar le prime bizarreria de ille espaventabile vespere de maio. Non solo presso le kiosque, ma in tote le avenue, parallel al via Malaja Bronnaja, il non habeva anima vive. In un hora in le

qual il sembrava que mancava le fortia de respirar, quando le sol que habeva calefacite Moscovia se affundava ultra le circumvallation Sadovoe in un sic bruma, necuno habeva venite sub le umbra del tilias, necuno sedeva sur le bancos, deserte esseva le avenue.

- Da me aqua mineral, - diceva Berlioz.

- Il non ha, - respondeva le femina del kiosque e, qui sape perque, illa prendeva un aere offendite.

- Ha vos bira? - demandava con voce rauc Bezdomnyj.

- Io lo habera iste vespere, - respondeva le femina.

- Que ha vos? - demandava Berlioz.

- Succo de albricoc, ma illo non es fresc, - diceva le femina.

- Da lo a nos nonobstante!...

Le succo formava un abundante scuma jalne, e in le aere se diffundeva un odor de boteca de barbero. Satiare le sete, le litteratos, prendite per un improvise singulto, pagava e se sedeva sur un banco de fronte al stagno, vertente le dorso al Bronnaja. Ci il eveniva un secunde bizarreria, que concerneva solo Berlioz. Improvisamente ille cessava singultar, su corde dava un forte pulsation, per un instante ille non se sentiva plus, pois ille se reprendeva, ma transfigite per un agulia con le puncta rumpite. Berlioz esseva anque prendite per un terror immotivate, ma assi potente que a ille il veniva un fortissime desiro de currer via sin verter se ab le stagnos Patriaršie. Ille regardava circum se angustiata, non comprendente que habeva potite espaventar le tanto. Ille pallidiva, se essugava le

fronte con le pannello e pensava: «Que io ha? Isto nunquam habeva evenite a me! Le corde se burla de me... Io me ha fatigate troppo... Forsan il es le momento de mandar al diablo toto e de ir a reposar me a Kislovodsk...»

A iste puncto le aere torride se faceva plus grande ante ille, e ab le aere se formava un diaphane personage qui habeva un aspecto multo insolite. Un bonetto de jockey sur le parve capite, un jaco a quadratos restringite, anque illo facite de aere... Un personage alte plus que duo metros, ma stricte in le spatulas, magre usque al inverisimile, e con le visage – io preca vos notar lo – derisori. Le vita de Berlioz esseva facite de un maniera que ille non esseva accostumate al evenimentos extraordinari. Pallidiente ancora plus, ille aperiva maxime le oculos e pensava disconcertate: « Il non es possibile!...»

Ma il esseva possibile, e le homine alte, trans le qual le reguardo passava, oscillava ante ille sin tocar le terra.

Alora le terror se appropriava a tal puncto de Berlioz que ille claudeva le oculos. Quando ille los reaperiva, ille videva que toto habeva finite, le mirage se habeva dissolvite, le homine habeva disparite, e, insimul, le agulia con le puncta rumpite habeva exite ab su corde.

– Diabolo! – exclamava le director. – Sape tu, Ivan, quasi io ha habite un syncope per le calor! Io ha anque habite un specie de hallucination... – ille tentava surrider, ma in su oculos dansava ancora le inquietude e su manos tremeva. Totevia,

gradualmente, ille se calmava, ille se faceva aere con le pannello, e profereva con un certe defiantia: – Ben, allora... – ille reprendeve le discurso que haveva essite interrumpite per le succo de albricoc.

Iste discurso, como on sapeva depost, concerneva Jesus Christo. De facto, le director haveva commissionate al poeta, pro le proxime edition del magazine, un grande poema antireligiose. Poema que Ivan Nikolaevič haveva scribite, e in brevissime tempore, ma totevia sin minimamente satisfacer le director. Bezdomnyj haveva describite le personage principal de su poema, Jesus, con characteristics multo fusc, ma tote le poema, secundo le director, debeva esser refacite completamente. E ecce que le director faceva un specie de conferentia super Jesus, al scopo de evidentiar le principal errores del poeta.

Il es difficile dicer que haveva disviat Ivan Nikolaevič, si le potentia figurative de su ingenio o le ignorantia total del problema que ille haveva tractate. Comocunque le sue esseva un Jesus vive, un Jesus que olim haveva habite su existentia anque si, a dicer le veritate, il tractava de un Jesus fornite de tote un serie de attributiones negative. Berlioz al contrario voleva demonstrar al poeta que le importante non esseva le bontate o minus de Jesus, ma le facto que Jesus como persona nunquam haveva existite, e que tote le narrationes super ille esseva pur inventiones e banalissime mythos. Il necessita notar que le director esseva un homine de vaste lecturas, e con grande sapientia e in su discurso ille rememorava le historicos antique, le celebre Philon de Alexandria per exemplo,

e Joseph Flavius, homine de splendide cultura, qui nunquam habeva facite le minime mention del existentia de Jesus. Dante proba de un robuste erudition, Michail Aleksandrovič communicava inter altere al poeta que ille passage del libro decimoquinte, capitulo 44, del celebre Annales de Tacitus, ubi on parla del morte de Jesus, esseva un interpolation apocryphe multo posterior.

Le poeta, pro le qual tote lo que le esseva communicate esseva un novitate absolute, audiva le director con attention, fixante le con su vivace oculos verde e solo qualque vice ille emitteva un singulto, imprecante in voce basse contra le succo de albricoc.

– Il non existe un sol religion oriental, – diceva Berlioz, - in le qual manca, como regula, un virgine immaculate qui mitte al mundo un deo. E le christianos, sin inventar alicun cosa nove, creava assi lor Jesus, qui in le realitate nunquam ha existite. Isto es le puncto sur le qual tu debe insister...

Le alte voce de tenor de Berlioz se diffundeva in le avenue deserte, e dum Michail Aleksandrovič penetrava in un labyrintho in le qual solo un persona cultissime pote penetrar sin exponer se al risco de rumper se le collo, le poeta discoperiva un numero sempre major de cosas interessante e utile sur le egyptie Osiris, deo benevole e filio del Celo e del Terra, sur Tammuz, deo phenicie, sur Marduk, e anque sur un deo minus note, ma terribile, Huitzilopochtli, olim multo venerate per le aztecas de Mexico. Ma justo in le momento in le qual Michail Aleksandrovič narrava al poeta que le aztecas faceva,

con pasta ponite a levatura, un figurina de Huitzilopochtli, in le avenue appareva le prime persona.

Depost – quando, a dicer le veritate, il esseva troppo tarde – multe officios faceva lor relation con le description de ille persona. Le confrontation inter le relationes provoca sin dubita stupor. De facto, le prime relation assereva que le homine esseva de basse statura, habeva dentes de auro e claudicava al gamba dextre. Le secunde, que le homine esseva de statura gigantesc, habeva al dentes capsulas de platino e claudicava ab le gamba leve. Le tertie communicava laconicamente que le homine non habeva alicun characteristica particular. Il necessita confessar que necuno del relationes habeva le minime valor.

Ante toto: le personage describe non claudicava a alicun gamba, e su statura non esseva ni basse, ni gigantesc, ma solo alte. Re le dentes, a sinistra ille habeva capsulas de platino, a dextra de auro. Ille habeva un veste gris costose, e scarpas estranier del color del veste. Ille portava un bonetto gris inclinate a un latere, sub le axilla ille habeva un canna nigre, con un pomo nigre a forma de capite de can, un pudel. Ille demonstrava circa quaranta annos. Le bucca torte. Ben rasate. Brun. Le oculo dextre nigre, le leve, insolitamente verde. Supercilios nigre, ma un plus alte que le altere. In pauc parolas, un estraniero.

Passante presso le banco sur le qual sedeva le director e le poeta, le estraniero lanceava a illes un reguardo, se stoppava, e improviseamente ille se sedeva sur le banco vicin, a duo passos ab le amicos.

«Un germano...», pensava Berlioz. «Un inglese... - pensava Bezdomyj, - ille non senti calor con ille guantos!»

Le estraniero intertanto jectava un reguardo al alte casas que formava un quadrato circum le stagno, e il deveniva manifeste que ille videva ille loco le prime vice e que ille monstrava interesse pro illo. Ille fixava le reguardo sur le etages superior, cuje vitros reflecteva, cecante, le sol fracassate que abandonava pro sempre Michail Aleksandrovič, pois ille reguardava in basso, ubi le vitros se obscurava al prime umbras del crepusculo, ille surrideva con condescendentia, con le oculos semiclaude ille poneva le manos sur le pomo del canna, e le mento sur le manos.

– Tu, Ivan, – diceva Berlioz, – ha date un belle representation satiric, per exemplo, del nascentia de Jesus, le filio de Deo. Ma le facto es que ante Jesus habeva nascite tote un serie de filios de deo, como, nos dice, Adonis phenicie, Attis phrygie, Mithras persian. In breve, necuno de illes ha unquam nascite o existite, non mesmo Jesus, e il es necessari que tu, in loco de representar le nascentia o, nos dice, le arrivata del reges magos, mitte in evidentia le absurde narrationes super iste evento. Alteremente, como tu ha scribite il sembla que ille ha nascite vermente!...

In ille momento Bezdomyj, retenente le respiration, tentava facer cessar le singulto que le tormentava, ma a ille veniva un singulto ancora plus tormentose e forte, e in le mesme instante Berlioz interrompeva su discurso perque le estraniero se

habeva levate improvamente e se habeva dirigitate verso le duo scriptores. Illes le regardava con stupor.

– Vole excusar me, – diceva ille con accentu estranier ma sin stropiar le parolas, – si io, anque non cognoscente vos, me permette... ma le thema de vostre docte conversation es assi interessante que...

Ille se levava politemente le bonetto, e al amicos il non remaneva altere a facer que altiar se e salutar.

«No, ille es francese...», pensava Berlioz.

«Un polonese?...», pensava Bezdomnyj.

On debe adder que jam ab le prime parolas le estraniero habeva facite un pessime impression sur le poeta dum a Berlioz ille habeva quasi placite, ma forsan ille non le habeva justo placite, como dicer... ille le habeva intrigate.

– Pote io seder me? – demandava ille gentilmente, le amicos se displaciava mechanicamente, le estraniero se sedeva velocemente inter illes e entrava subito in le conversation. – Si io non ha audite mal, vos diceva que Jesus nunquam ha existite – ille diceva vertente verso Berlioz su oculo leve verde.

– No, vos ha audite benissimo, – respondeva con cortesia Berlioz, – io diceva justo isto.

– Oh, como il es interessante! – exclamava le estraniero.

«Que diavolo vole isto?», pensava Bezdomnyj e ille corrugava le fronte.

– E esseva vos de accordo con vostre interlocutor? – se informava le incognite vertente se a dextra verso Bezdomnyj.

– Al cento per cento! – confirmava le poeta, qui

amava exprimer se de un maniera metaphoric e recercate.

– Stupefaciente! – exclamava le inexpectate interlocutor, e, jectate circum se un reguardo furtive, e attenuante le voce jam basse, diceva: – Vole ben excusar mi insistentia, ma il me sembra haber comprendite que, ultra toto, vos non crede in deo –. Su oculos prendeva un expression espaventate, e ille addeva: – Io jura que io non lo dicera a alicuno!

– De facto, nos non crede in deo, – respondeva Berlioz, surridente levemente del timor del turista estranier, - ma re isto on pote parlar con le maxime libertate. Le estraniero se appoiava al appoiadorso del banco, e demandava, de un maniera quasi stridulante per le curiositate:

– Es vos atheos?

– Si, nos es atheos, – respondeva Berlioz surridente, dum Bezdomyj pensava inrabiante: «Que enoio, iste estraniero!»

– Ma que beltate! – exclamava le sorprendente estraniero e comenciava tornar le capite ab un latere al altere reguardante ora le un ora le altere litterato.

– In nostre pais, le atheismo non provoca stupor a alicuno, diceva Berlioz con diplomatic cortesia. – Desde tempore le major parte de nostre population ha conscientemente cessate de creder al mendacios sur deo.

A iste puncto le estraniero se altiava theatralmente e stringeva le mano al stupefacite director, dicente:

– Vole ben permittit me regratiar vos con tote

mi corde!

– Perque vos le regratia? – demandava Bezdomnyj battente le palpebras. – Pro un importantissime information que pro me, viagiator, es del maxime interesse, – explicava le bizarre estraniero altiante un digito de un maniera significative. Le importante information debeva haber impressionate multo le viagiator, perque ille lanceava un reguardo espaventate verso le casas como si ille timeva vider un atheo a omne fenestra.

«No, ille non es anglese», pensava Berlioz, dum Bezdomnyj pensava: «Ubi ha ille apprendite le russo assi ben, io lo volerea justo saper», e corrugava novemente le fronte.

– Que vos permette me demandar vos, – diceva le hospite post un preocupate reflexion, – que face vos del probas del existentia de deo, le quales, como il es note, es exactemente cinque?

– Ma, – respondeva Berlioz con commiseration, – necuno de iste demonstrationes vale un sol centesimo, e desde tempore le humanitate los ha ponite in archivo. Vos debe esser de accordo que in le sphaera del ration il non pote esser alicun proba del existentia de deo.

– Bravo! – exclamava le estraniero, – bravo! Vos ha repetite integremente le pensata del vetule inquiete Immanuel. Ma que vos pensa al bizarreria: ille destrueva usque al fundo le cinque probas, ma pois, como pro dar torto a se mesme, ille ha construite justo ille un sexte.

– Anque le proba de Kant, – replicava con un

fin sorriso le culte director, – non es convincente. Schiller diceva que le disquisitiones kantian super iste thema pote satisfacer solo le sclavos, dum Strauss se limitava a derider lo.

Berlioz parlava, ma in le mesme tempore pensava: «Ma qui pote esser iste individuo? E como face ille a parlar assi ben le russo?»

– Il necessitarea prender iste Kant e livrar le un par de annos a Solovki³! – diceva Ivan Nikolaevič de un maniera toto inexpectate.

– Ivan! – susurrava confuse Berlioz.

Totevia le proposito de deportar Kant a Solovki non surprendeva le estraniero, ma al contrario le enthusiasmava.

– Juste, juste, – ille critava, e su oculo leve verde, vertite verso Berlioz, comenciava brillar. – Illo es justo le loco apte pro ille! Io lo diceva a ille, ille vice durante le jentaculo: «Vos, professor, que vos me excusa multo, ha excogitate qualcosa incoherente. Forsan illo essera un cosa acute, ma on comprende justo nihil. Vos essera burlate per isto».

Berlioz aperiva largemente le oculos. «Durante le jentaculo... con Kant?... Qual absurditate ille dice?», ille pensava.

– Totevia, – continuava le estraniero, non turbate per le stupor de Berlioz, e adressante se al poeta, – il non es possibile livrar le a Solovki pro le simplice motivo que desde ultra cento annos ille es in locos multo plus remote, e traher le ab illac es absolutamente impossibile, io lo assecura a vos.

– Peccato! – replicava le poeta litigiose.

– Il es vermente un peccato, – confirmava le incognite facente brillar le oculo, e continuava: – Ma ecce le problema que me preoccupa: si deo non existe, qui dirige le vita human e tote le ordine sur le terra?

– Il es le homine qui dirige, – se hastava a responder irritate Bezdomnyj a iste demanda que, il besonia recognoscer lo, non esseva multo comprensibile.

– Pardona me, – replicava con suavitate le incognite, pro diriger il necessita haber un plano exacte per un periodo satis longe. Que vos permette me assi demandar vos como pote le homine diriger, si a ille non solo manca le possibilitate de facer un plano anque per un periodo ridiculamente breve, como, io dice, un millennio, ma ille non mesmo ha le possibilitate de disponer del proprie deman!

De altere latere, – ci le incognite se verteva verso Berlioz, – que vos imagina que vos comencia a diriger, a disponer de vos e del alteres, que vos comencia, como dicer, a prender gusto de isto, ma improvamente vos discoperi haber, he... he... un sarcoma al pulmon. – Ci le incognite surrideva suavemente, como si le pensata de un sarcoma al pulmon le faceva placer, – si, un sarcoma... – ille repeteva iste sonor parola quasi claudente le oculos como un catto, – e vostre activitate directive es bellemente finite!

Necun destino, excepte le vostre, a vos interessa plus. Le parentes comencia mentir vos. Vos, percipiente que il ha qualcosa que non es bon, precipita vos al melior medicos, pois al charlatanes, e

anque al chiromantes. Sia le prime cosa que le secunde e le tertie es, vos comprende, absolutamente insensate. E toto fini de un maniera tragic: ille qui, pauc tempore retro, credeva diriger qualcosa, es distendite immobile in un cassa de ligno, e le personas circumstante, comprehendente que ab le defuncto on non pote obtener plus alicun cosa, le crema in un forno. Ma il eveni anque pejo: un persona forsan ha justo decidite de ir a Kislovodsk, – ci le estraniero regardava Berlioz facente un signo con le oculos, – un cosetta innocue, on dicerea, ma ille succede facer non mesmo le cosetta, perque ille glissa e fini sub un tram! Vos non volera certo dicer me que ille ha dirigit mesme se de ille maniera! Il non esserea plus juste pensar que un altere lo ha dirigit assi?

Ci le incognite surrideva de un maniera insolite.

Berlioz habeva audite con grande attention le desagradabile conto sur le sarcoma e sur le tram, e certe pensatas alarmante comenciava tormentar le. «Ille non es un estraniero... non es un estraniero... – ille pensava, – es un persona insolitissime... ma qui pote ille esser?...»

– Io vide que vos vole fumar, – diceva improviseamente le incognite a Bezdomnyj. – Que cigarettas prefere vos?

– Perque, ha vos diverse typos? – demandava lugubre le poeta qui habeva finite le sue.

– Quales prefere vos? – repeteva le incognite.

– Be', Nostre Marca, – respondeva con rancor Bezdomnyi.

Le incognite traheva immediatamente foras ex le tasca un portacigarretas e lo offereva a Bezdomnyj.
– Quales prefere vos? – repeteva le incognite.

– Nostre Marca.

Sia le director sia le poeta esseva stupefacite non tanto per le facto que in le portacigarretas il haveva justo Nostre Marca quanto per le mesme portacigarretas. Illo esseva enorme, de auro massive, e quando illo esseva aperite, sur su coperculo scintillava de un foco blanc e azur un triangulo de brillantes.

A iste puncto le litteratos haveva pensatas differente. Berlioz: «No ille es un estraniero!», e Bezdomnyj: «Que le diablo se le porta!...» Le poeta e le proprietario del portacigarretas comenciava fumar, dum Berlioz, qui non esseva un fumator, refusava. «Il necessita responder le assi, – decideva Berlioz, – si, le homine es mortal, necuno lo mitte in dubita. Ma le facto es que...» Ma ille non faceva in tempore a pronunciar iste parolas ante que le estraniero reprende a parlar: – Si, le homine es mortal, ma isto esserea solo un medie disgratia. Le mal es que a vices ille mori improvisamente, il es iste le molestia! E generalmente ille non pote dicer lo que ille facera iste vespere.

«Isto es un maniera absurde de poner le problema...», pensava Berlioz e objectava:

– Ora vos exaggera. Io sape plus o minus exactemente lo que io facera iste vespere. Naturalmente, si dum io passa in via Bronnaja il me cade un tegula sur le capite...

– Un tegula, – le interrompeva gravemente le incognite, – nunquam cadera sur le capite de alicuno assi, sin un ration. Ma io pote assecurar vos que vos assolutamente non curre iste risco. Vos morira per un altere morte.

– Forsan vos sape per qual, – se informava Berlioz con un ironia perfectemente natural, lassante se trainar in un conversation vermente absurde, – e vos me lo volera dicer?

– De bon voluntate, – replicava le incognite. Ille mensurava Berlioz con le reguardo, como si ille se preparava a facer le un veste, murmurava inter le dentes qualcosa como: «Un, duo... Mercurio es in le secunde casa... le luna ha exite ab illac... sex: disgratia... vespere: septe...» e annunciava con voce forte e joiose: – A vos illes taliara le capite!

Con rancor e stupor Bezdomnyj aperiva completamente le oculos sur le disinvolve incognite, dum Berlioz demandava con un surriso fortiate:

– Qui, preciseamente? Inimicos? Invasores?

– No, – respondeva le interlocutor, – un femina russe, un membro del Juventute comunista.

– Hm... – gemeva Berlioz, irritate per le burla del incognite, - excusa me, ma il es pauco verisimile.

– Excusa me vos, – respondeva le estraniero, – ma il es justo assi. Ah, io voleva demandar vos que vos facera iste vespere, si illo non es un secreto?

– Illo non es un secreto. Ora io va un momento a casa, sur le Sadovaja, pois a dece horas il habera un session al MASSOLIT, e io lo presidera.

– No, isto assolutamente non es possibile, –

respondeva con fermezza le estraniero.

– Perque?

– Perque, – respondeva le altere, e con le oculos quasi claudite regardava le celo ubi, presentiente le frescor del vespere, aves nigre volava in silentio, – Annuška ha jam comprate le oleo de girasol, e non solo illa lo ha comprate, ma lo ha anque revertite. Pro isto le session non habera loco.

Il es comprensibile que a iste puncto sub le tilias sequeva le silentio.

– Excusa me, – diceva post un pausa Berlioz, regardante le estraniero qui delirava, – que es iste oleo de girasol?... e re qual Annuška parla vos?

– Ecce que es le oleo de girasol, – diceva Bezdomnyj, qui habeva evidentemente decidite declarar guerra al non requirite interlocutor. – Ha vos unquam essite, per hasardo, in un asylo pro alienates?

– Ivan!... – exclamava in basse voce Michail Aleksandrovič. Ma le estraniero non se offendea e erumpeva in un risada con multe allegressa.

– Io ha essite illac, sin dubita! – ille exclamava, sempre ridente, ma sin levar ab le poeta le oculos que certo non rideva. – Ubi io non ha essite! Il es un peccato que io non ha habite tempore a demandar al professor que es precisamente le schizophrenia. Que vos informa vos mesme Ivan Nikolaevič!

– Como face vos a cognoscer mi nomine?

– Ma, Ivan Nikolaevič, qui non cognosce vos? – Le estraniero traheva ab le tasca le «Literaturnaja gazeta», le edition del die precedente, e sur le prime pagina Ivan Nikolaevič videva le proprie imagine e

sub illo le versos. Ma le attestation de celebritate e popularitate que heri ancora allegrava le poeta, non le allegrava iste vice.

– Io me excusa, – ille diceva, e su visage se obscurava, – pote vos attender un momento? Io volerea dicer duo parolas a mi amico.

– Oh, de bon voluntate! – exclamava le incognite. – On sta assi ben sub iste tilias, e pois io non ha alicun haste.

– Audi, Miša, – susurrava le poeta, post haber trahite un pauc lontano Berlioz, – ille non es un turista estranier: ille es un spia. Un emigrato russe, qui ha succedite a celar se inter nos. Demanda le su documentos, alteremente ille fugi...

– Crede tu? – susurrava alarmate Berlioz, e ille pensava: «Forsan ille ha ration...»

– Audi me, – le diceva le poeta in un aure, – ille face le stupide pro facer parlar nos. Tu ben audi como ille parla le russo, – le poeta parlava e intertanto regardava le incognite a fin que ille non fugiva via, – que nos le stoppa, alteremente ille vola via...

E ille traheva Berlioz per le brachio verso le banco. Le incognite esseva ora in pedes e ille haveva ora in mano un libretto con le copertura gris obscur, un rigide enveloppe de bon papiro e un billet de visita.

– Que vos vole excusar me si, in le calor de nostre discussion, io ha oblidate presentar me. Ecce mi billet de visita, le passaporto e le invitation a venir a Moscova pro un consultation – diceva con autoritate le incognite, regardante fixemente le duo litteratos.

Illes se sentiva embarassate. «Diabolo! Ille ha

audite toto», pensava Berlioz e ille faceva un gesto cortese como a dicer que il non esseva necessari monstrar le documentos. Dum le estraniero los tendeva al director, le poeta succedeva vider sur le billet le parola «professor» imprimate con characteres latin, e le prime littera del nomine de familia: un «W».

– Placer, – murmurava imbarassate le director intertanto, e le estraniero reponeva in tasca le documentos.

De iste maniera, le relationes habeva essite restabilite, e tote le tres se sedeva novemente sur le banco.

– Ha vos essite invitate ci in qualitate de consultante, professor? – demandava Berlioz.

– Si.

– Es vos germano? – se informava Bezdomnyj.

– Io? – redemandava le professor, e ille se faceva pensative. – Si, io dicerea germano... - ille respondeva.

– Vos parla benissimo le russo, – observava Bezdomnyj.

– Oh, io es un polyglotto e cognosce un grande numero de linguas, – respondeva le professor.

– De que vos occupa vos? – se informava Berlioz.

– Io es un experto de magia nigre. «Diabolo!...» pulsava in le capite de Michail Aleksandrovič.

– E... e illes ha invitate vos ci pro isto? – ille demandava, post un singulto.

– Precisemente, – confirmava le professor, e explicava: In le Bibliotheca de Stato ha essite

discoperite manuscriptos original del mago Gerbert d'Aurillac, del decime seculo. Il necessita que io los decifra. Io es le unic specialista in le mundo.

– A-a-ah! Vos es un historico? – demandava Berlioz con grande alleviation e respecto.

– Si, – confirmava le scientista, e ille addeva sin alicun connexion: – Iste vespere il habera un accidente interessante al Patriaršie.

De nove le director e le poeta se sorprendeva immensamente ma le professor faceva a ambes un gesto assi que illes se approximava e quando illes se inclinava verso ille, ille susurrava:

– Tene vos presente que Jesus ha existite.

– Vide, professor, – replicava Berlioz con un sorriso fortiate, - nos respecta vostre vaste saper, ma al proposito nos ha un puncto de vista diverse.

– Il non necessita alicun puncto de vista, – respondeva le insolite professor, – ille ha existite e il basta.

– Ma il necessita qualche proba... – comenciava Berlioz.

– E non mesmo de probas il ha necessitate, – respondeva le professor, e ille parlava con voce basse: su prononciation estranier habeva disparite. - Il es toto multo simplice: al prime matino del die dece-quatro del mense primavera de Nisan enveloppate in un mantello blanc foderate de rubie, con un lente passo de cavallero...

1 *Initiales de «Litteratura de massa».*

2 *Sin casa.*

3 Insula in le Mar Blanc que esseva loco de deportation.